

*Bij BES
alle*

Aan

Minister van SZW en Minister voor APP

TER BESLISSING

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

nota

Indienen wetsvoorstel KO BES Tweede Kamer

Uiterlijk bij

Bijlage(n)
6

Aanleiding

Bijgevoegd vindt u het wetsvoorstel Kinderopvang BES (hierna Wko BES) dat bij uw goedkeuren door de Koning zal worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel is aangepast naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (dictum B). Daarnaast is het wetsvoorstel bij gelegenheid van het nader rapport aangepast naar aanleiding van het coalitieakkoord en zijn een aantal andere, niet-ingrijpende wijzigingen doorgevoerd.

Bij de nota treft u ook het nader rapport aan dat is opgesteld naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering. In deze nota informeren we u over de wijzigingen.

Daarnaast is een aantal nota's bijgevoegd dat met het versturen van het wetsvoorstel openbaar wordt gemaakt.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de volgende aanpassingen in het wetsvoorstel:
 - a. Naar aanleiding van het coalitieakkoord:
 - Een inkomensonafhankelijke kinderopvangvergoeding invoeren, op zijn vroegst per 2025. Het percentage hiervan zal 96% zijn, vast te leggen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.
 - Inning van de ouderbijdrage door de kinderopvangorganisaties (en niet door de RCN-Unit SZW).
 - b. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State zijn de artikelen aangepast en is de memorie van toelichting op een aantal plaatsen aangevuld of verduidelijkt. De belangrijkste aanpassingen betreffen:
 - Verlengen van het programma BES(t) 4 kids tot in elk geval december 2028 om de kinderopvangorganisaties te ondersteunen bij de implementatie van de wet (past binnen het budgettaire kader).
 - Het opnemen van verschillende artikelen en (wijzigingen in) artikelleden met het oog op de inrichting en financiering van een structuur voor opvang van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Dit komt in de plaats van de beknopte delegatiegrondslag voor de zorgstructuur in het

wetsvoorstel zoals dat aan de Afdeling advisering was voorgelegd.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie
[REDACTED]

- In afwijking van Europees Nederland het financieren van plusopvanggroepen voor opvang van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor de financiering¹ en de uitvoering van de zorgstructuur inclusieve kinderopvang is in afwachting van de definitieve inrichting en het kostprijsonderzoek voorlopig een bedrag van € 838.000 gereserveerd (past binnen het budgettaire kader);
 - Verduidelijken van de rol van gastouders in het stelsel.
 - Verduidelijken van de doelen van het experimenteerartikel en toevoegen van een evalueerbepaling.
 - Gegevensdeling: er vindt geen uitwisseling van persoonlijke gegevens naar Europees Nederland plaats vanuit de eilanden.
2. Als MAPP, MSZW, MPVO, staatssecretaris VWS en staatssecretaris BZK hebben ingestemd, verzoeken we MAPP om de memorie van toelichting en het nader rapport, mede namens MPVO, te ondertekenen en ter indiening bij de TK aan het Kabinet van de Koning te sturen.

Kernpunten

Wetsvoorstel KO BES en advies Raad van State

- De Wko BES is op 19 november 2021 in MR behandeld en voor advies aan de Raad van State voorgelegd.
- De Wko BES heeft tot doel om in Caribisch Nederland de kinderopvang structureel te verbeteren en voor ouders financieel toegankelijk te maken en te houden. Bij de inrichting van het wetsvoorstel is rekening gehouden met de omstandigheden in Caribisch Nederland (sociaaleconomische factoren, ontwikkelingsachterstanden van veel kinderen, de kleine schaal van de eilanden).
- Het stelsel richt zich op de ontwikkeling van het kind en gaat uit van een integrale aanpak voor alle kinderen, ook van ouders die niet werken en voor kinderen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben. De kinderopvang wordt direct gefinancierd. Ouders hoeven alleen de ouderbijdrage te betalen aan de kinderopvangorganisatie. In bijlage 1 is een samenvatting van de belangrijkste onderdelen van het wetsvoorstel opgenomen.
- De Raad van State heeft een advies uitgebracht met dictum b, dat wil zeggen dat zij adviseert om met een aantal opmerkingen rekening te houden alvorens het wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer. De belangrijkste onderdelen van het advies zijn hierna toegelicht en daarbij is aangegeven tot welke wijzigingen dit in het wetsvoorstel heeft geleid. Ten opzichte van de versie van het wetsvoorstel dat aan de Afdeling advisering van de Raad van State is voorgelegd, zijn – samengevat - de volgende wijzigingen doorgevoerd.

Wijzigingen n.a.v. advies Raad van State (zie ook bijlage 2)

Realiseerbaarheid en uitvoerbaarheid

- De belangrijkste opmerking van de Raad van State heeft betrekking op de realiseerbaarheid en de uitvoerbaarheid.

¹ Hierbij gaat het om zowel het financieren van plusopvanggroepen als de organisaties – zoals het Expertisecentrum Onderwijs en Zorg (EOZ) – die extra taken krijgen in het kader van de zorgstructuur.

- De Afdeling wil meer verduidelijking ten aanzien van de realiseerbaarheid van het wetsvoorstel. Het gaat dan onder meer of de eilanden bij inwerkingtreding van de wet zelf in voldoende mate in staat zijn om kinderopvang te organiseren en in stand te houden en welke inspanningen nodig zijn om te kunnen voldoen aan de voorgestelde kwaliteitseisen. Daarnaast vraagt de Afdeling waarom er niet voor is gekozen om het programma BES(t) 4 kids voorlopig nog voort te zetten.
- In het nader rapport is opgenomen dat de invoering van het stelsel een forse inspanning heeft gevergd en nog zal vergen. Het zal een proces van lange adem zijn. Het kabinet gaat ervan uit dat het grootste deel van de kinderopvangorganisaties tussen 2026 en 2030 zal voldoen aan de kwaliteitseisen die bij of krachtens dit wetsvoorstel zullen gaan gelden. Voor onderdelen van de kwaliteitseisen die logischerwijs meer tijd vergen – opleidings- en huisvestingseisen – wordt voorzien in een overgangsregeling dan wel latere inwerkingtreding.
- Naar aanleiding van deze opmerking is in hoofdstuk 2 van de memorie van toelichting de stand van zaken m.b.t. de implementatie van de kwaliteitseisen² nader toegelicht en is in hoofdstuk 14 aangekondigd dat het programma BES(t) 4 kids tot en met 2028 zal worden verlengd.
- De nadere regels die bij of krachtens AMvB zullen worden gesteld aangaande opleidings- en huisvestingseisen zullen later in werking laten treden. Dit type eisen vergt immers een meerjarige investering van de kinderopvangorganisaties. Daarnaast zal de Inspectie van het Onderwijs werken met stimulerend toezicht en herstelopdrachten. De bestuurscolleges zullen de kinderopvangorganisaties ondersteunen en begeleiden. In overleg met de openbare lichamen zal worden bekeken wat het goede moment is om de regels van kracht te laten worden.
- Daarnaast is beargumenteerd waarom ook in Caribisch Nederland gastouderopvang mogelijk zou moeten zijn: het voorziet in een behoefte en kan een belangrijke rol vervullen bij kinderen die meer baat hebben bij klein(ere) groepen.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

Gegevensdeling

- In het wetsvoorstel is een grondslag opgenomen om bij AMvB nadere regels te stellen aan de gegevensdeling tussen kinderopvangorganisaties en scholen.
- In de Memorie van Toelichting is een paragraaf opgenomen met daarin een samenvatting van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

Zorg- en ondersteuningsstructuur

- Mede naar aanleiding van de opmerking van de Afdeling over de realiseerbaarheid en uitvoerbaarheid is het wetsvoorstel op één onderdeel aangepast, namelijk het streven naar inclusieve kinderopvang. De summiere manier waarop dat in het wetsvoorstel werd beschreven kon onbedoeld de indruk wekken dat iedere kinderopvangorganisatie plek zou moeten kunnen bieden aan kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Daar waar in Europees Nederland kinderopvangorganisaties geregeld een eigen pedagoog in dienst hebben, is dat in Caribisch Nederland, mede door de vaak kleine organisatieomvang, niet het geval. Daarom is het in Caribisch Nederland van belang dat kinderopvangorganisaties hierin extern worden ondersteund en dat

² In 2020 zijn op ieder eiland een Eilandsverordening Kinderopvang van kracht geworden, met daarin kwaliteitseisen die al in belangrijke mate overeen komen met de eisen in dit wetsvoorstel.

er voor kinderen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte opvangplekken worden gerealiseerd waar de juiste expertise aanwezig is. In nauw contact met de eilanden is het wetsvoorstel daarom uitgebreid met de basis voor een gelaagde ondersteuningsstructuur, waarmee het kinderopvangstelsel in zijn geheel zo inclusief mogelijk is (zie paragraaf 5.3.1 in de memorie van toelichting).

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

- Er is op hoofdlijnen het volgende aangevuld: vergunningverlening voor de exploitatie van een plusopvang³, een delegatiegrondslag om aanvullende kwaliteitseisen te stellen voor plusopvang, taken voor de expertisecentra onderwijszorg binnen de ondersteuningsstructuur, aanvullende financiering van houders/gastouders voor plusopvang en grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens, waaronder gezondheidsgegevens.
- Hiermee wijken we af van Europees Nederland waar plusopvang in de meeste gevallen gefinancierd wordt door de gemeenten (uit jeugdhulpmiddelen). Omdat deze financieringsbron ontbreekt, er geen andere voorzieningen zijn op de eilanden en vanwege de Caribische context (armoede, multiproblematiek) stellen we voor om plusopvang via het wetsvoorstel af te bakenen en te financieren.
- Voor de verwerking van gezondheidsgegevens is aangesloten bij de grondslag in de Wet bescherming persoonsgegevens BES voor hulpverleners, instellingen of voorzieningen voor gezondheidszorg of maatschappelijke dienstverlening. Deze grondslag biedt naar onze inschatting ruimte om kinderopvangorganisaties hieronder te scharen. Hierover is informeel gesproken met de Commissie bescherming persoonsgegevens BES, die de ruimte in dat contact bevestigt.

Experimenteerartikel

- In het experimenteerartikel zijn de doelen van een mogelijk experiment nader gespecificeerd, en er is een evaluatiebepaling aan het artikel toegevoegd.

Wijzigingen n.a.v. coalitieakkoord

- Zoals eerder met MSZW en MAPP is afgestemd is in het wetsvoorstel een inkomensonafhankelijke kinderopvangvergoeding opgenomen. Daarnaast bevat het wetsvoorstel de mogelijkheid om de hoogte van de kinderopvangvergoeding⁴ bij of krachtens AMvB vast te stellen. In lijn met het coalitieakkoord zal deze naar verwachting in 2025 op 96% van de kostprijs worden vastgesteld, zodat de ouderbijdrage 4% bedraagt.
- In het wetsvoorstel is aangepast dat de kinderopvangorganisaties de ouderbijdrage innen. In de vorige versie van het wetsvoorstel was vanwege de inkomensstoetsing en een mogelijke verrekening met de kinderbijslag opgenomen, dat de ouderbijdrage centraal zou worden geïnd door de RCN-unit SZW. Nu er een inkomensonafhankelijke ouderbijdrage van 4% wordt vastgesteld, is het niet nodig om de bestaande praktijk te wijzigen, namelijk inning door de kinderopvangorganisatie.
- Het openbaar lichaam krijgt de bevoegdheid om in het kader van het lokale armoedebeleid de ouderbijdrage te vergoeden voor ouders die daar niet de

³ Onder plusopvang wordt verstaan kinderopvang die valt onder dit wetsvoorstel en waar extra zorg en ondersteuning wordt geboden aan kinderen die dat nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege een verstandelijke of fysieke handicap, ontwikkelachterstand of gedragsproblemen.

⁴ Er loopt op dit moment een kostprijsonderzoek, op basis waarvan de kostprijs zal worden bepaald waarover de kinderopvangvergoeding wordt berekend.

financiële draagkracht voor hebben. De voorwaarden voor die betaling dienen bij eilandsbesluit te worden vastgelegd. In de memorie van toelichting is beschreven dat dit gebeurt in het kader van het lokale armoedebeleid. Door het in te kaderen in een eilandsbesluit en het lokale armoedebeleid is die mogelijkheid begrensd tot de groep ouders die in armoede leeft. Op deze manier wordt voorkomen dat via deze weg alsnog gratis kinderopvang wordt ingevoerd. Naar inschatting gaat het dan om 25% van de kinderen. Dit is binnen het beschikbare budget opgevangen.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

Budgettaire inpasbaarheid

- Op basis van de huidige inzichten is het budget op de begroting van SZW toereikend om het wetsvoorstel uit te voeren. Op dit moment loopt de derde fase van het kostprijsonderzoek naar de kosten van de kinderopvang. De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar 2023 verwacht. Daarbij geldt dat de huidige budgettaire kaders (inclusief reguliere loon- en prijsbijstelling) voor het wetsvoorstel uitgangspunt blijven voor de financiering.
- In de ramingen voor de kosten van het wetsvoorstel is rekening gehouden met een verbetering van de arbeidsvoorwaarden van de medewerkers in de kinderopvang in lijn met de verwachte verhoging van het wettelijk minimumloon in Caribisch Nederland (aanname dat verhoging wettelijk minimumloon voor 70% doorwerkt in totale loonkosten). Dat is belangrijk om goed opgeleide medewerkers te krijgen.

Tijdpad wetsvoorstel en proces AMvB

- Het streven is om het wetsvoorstel gefaseerd in werking te laten treden: de kwaliteitseisen en het toezichts- en handavingsstelsel op zijn vroegst met ingang van 1 januari 2024 en het financieringsstelsel waarschijnlijk met ingang van 1 januari 2025.
- Er wordt momenteel gewerkt aan een AMvB met daarin onder meer een nadere specificering van de kwaliteitseisen.
- Er zal ook nog een AMvB worden opgesteld waarin het financieringsstelsel nader wordt geregeld. In die AMvB wordt onder andere de hoogte van de kinderopvangvergoeding vastgelegd. Deze zal gelijktijdig met het financieringsdeel in werking-treden.
- Met de inwerkingtreding van het financieringsstelsel wordt tevens de reductiedoelstelling die voor de kostenpost kinderopvang in het IJkpunt sociaal minimum is opgenomen structureel verankerd.

Vervolgproces

- Er is medebetrokkenheid van de bewindslieden betrokken bij het programma BES(t) 4 kids (MSZW, MAPP, MPVO, Stas VWS, Stas BZK). De voordracht voor het advies van de Raad van State was mede namens de ambtsvoorganger van de MPVO. Dit betekent dat het nader rapport en de memorie van toelichting mede namens de MPVO zullen worden ondertekend. De overige bewindslieden worden verzocht hun instemming te geven met het verzenden van het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer.
- Het wetsvoorstel wordt parallel aan alle bewindslieden tegelijkertijd aangeboden. Op het moment dat zij akkoord gaan, zullen de memorie van toelichting en het nader rapport ter ondertekening aan MAPP worden aangeboden.

Bijlage 1: Kern van het wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel bestaat uit drie hoofdonderdelen: een kwaliteitskader, een toezichts- en handhavingssysteem en een financieringssysteem. Het wetsvoorstel bevat ook wijzigingsvoorstellen voor de Wet primair onderwijs BES (WPO BES), om de aansluiting en samenwerking tussen de kinderopvang en het primair onderwijs te versterken.
- Belangrijke elementen in het stelsel in Caribisch Nederland zijn:
 - Het stelsel gaat uit van de ontwikkeling van het kind. Het is de ambitie om een integrale opvangvoorziening voor alle kinderen in Caribisch Nederland te realiseren. Ook voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Het gaat uit van inclusieve kinderopvang.
 - Het aanbod van de dagopvang moet op termijn voor alle kinderen op het niveau van de eisen die aan voorschoolse educatie worden gesteld. Dit programma wordt doorgetrokken naar de eerste groepen van het basisonderwijs.
 - Er is sprake van directe financiering. De inning van de ouderbijdrage wordt door de kinderopvangorganisatie zelf gedaan. Er wordt geen arbeidseis gesteld (behalve ten aanzien van flexibele opvang = nacht- en weekendopvang)⁵.
 - Zowel de dagopvang (0-4 jaar) als de buitenschoolse opvang (4-12 jaar) zullen een integraal stimulerend activiteitenprogramma moeten aanbieden. Dat heeft sterke overeenkomsten met het concept van School en omgeving ('rijke schooldag').
- De Inspectie van het Onderwijs zal verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en is daarom nauw betrokken geweest bij het vormgeven van het toezichtstelsel. De inspectie heeft aangegeven dat het realistisch is te verwachten dat de meerderheid van de kinderopvangorganisaties het gevraagde wettelijke niveau in 2026-2023 kan realiseren.
- De verwachting is dat de ambities binnen het beschikbare budget gerealiseerd zullen worden.

In hoofdstuk 3 van de memorie van toelichting staan de hoofdlijnen van het wetsvoorstel uitgebreid beschreven. Hieronder worden de belangrijkste elementen kort toegelicht.

Kwaliteit

- Het kwaliteitskader bevat kwaliteitseisen op hoofdlijnen met de mogelijkheid om over verschillende eisen in lagere regelgeving nadere regels te stellen.
- De eis aan houders van kindercentra en gastouders over het bieden van verantwoorde kinderopvang zou in zekere zin gezien kunnen worden als overkoepelende kwaliteitseis. Ten opzichte van Europees Nederland is aan de definitie van verantwoorde kinderopvang toegevoegd dat de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek en socialemotionele vaardigheden spelenderwijs en doelgericht moet worden gestimuleerd. De reden hiervoor zijn de specifieke omstandigheden in Caribisch Nederland. Er is veel armoede en kinderen hebben een groot risico op onderwijsachterstanden,

⁵ In tegenstelling tot Europees Nederland is flexibele opvang in het kader van deze wet gedefinieerd als kinderopvang in de avond/nacht uren en in het weekend. Subsidiering van deze opvang is alleen voor werkenden toegestaan en de hoogte van de ouderbijdrage zal in overeenstemming met het openbaar lichaam worden vastgesteld.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

mede doordat kinderen geen goed Nederlands spreken en het opleidingsniveau van ouders doorgaans laag is.

- Het wetsvoorstel bevat ook een wijzigingsvoorstel voor de Wet primair onderwijs BES, om een doorlopende ontwikkel- en leerlijn te creëren tussen de kinderopvang en het basisonderwijs. Belangrijkste wijziging is de verplichting voor de basisscholen om in groep 1 en 2 een programma voor vroegschoolse educatie te gebruiken, zodat het aanbod van de kinderopvang en de scholen op elkaar is afgestemd. Daarmee is de overstap voor kinderen zo klein mogelijk.
- De andere eisen komen nagenoeg overeen met de eisen die in Europees Nederland gelden (zoals de verplichting van een Verklaring Omtrent het Gedrag en het schriftelijk vastleggen van het pedagogische en veiligheids- en gezondheidsbeleid).

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

Toezicht op de kwaliteit

- De Inspectie van het Onderwijs zal verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het toezicht op de kwaliteit. Het wetsvoorstel bevat een aanwijzingsbepaling om de inspectie als toezichthouder aan te wijzen.
- Naast de inspectie zullen ook lokale inspecteurs worden aangewezen die onder verantwoordelijkheid van de inspectie enkele toezichtstaken kunnen uitvoeren.
- De inspectie krijgt op basis van het wetsvoorstel handhavingsinstrumenten tot haar beschikking, die zij toepast in mandaat, namens de Minister voor APP.

Financieringsstelsel

- De kinderopvangvergoeding wordt in (zo mogelijk in stappen) bij of krachtens maatregel van bestuur verhoogd naar 96%. Deze vergoeding wordt rechtstreeks aan de kinderopvangorganisatie uitgekeerd (directe financiering). Het is het voornemen dat RCN-Unit SZW deze taak gaat vervullen.
- De definitieve bepaling van de vergoeding zal plaatsvinden op basis van een onafhankelijk onderzoek naar de kostprijs in 2022/2023 en de onderliggende factoren. Daarmee ligt ook de hoogte van de ouderbijdrage vast.
- Ouders betalen (inkomensonafhankelijk) 4% van de kosten voor kinderopvang. Daarmee worden de kosten die ouders maken voor kinderopvang substantieel minder.
- De verwachting is dat de ouderbijdrage structureel (vanaf 2027)⁶ tussen \$20 en \$25 per maand voor de dagopvang en tussen \$15 en \$20 per maand voor de buitenschoolse opvang gaat bedragen.
- De hoogte van de ouderbijdrage van 4% zal gelijktijdig met Europees Nederland inwerking treden, zoals nu is voorzien op 1 januari 2025.
- De ouderbijdrage zal jaarlijks in lijn met de aanpassing via een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur uit te werken indexatiebepaling van de kinderopvangvergoeding, worden aangepast.
- Omdat de ouderbijdrage nog maar een beperkt bedrag zal zijn, int de kinderopvangorganisatie – conform de huidige situatie – de ouderbijdrage.

⁶ In de raming van de ontwikkeling van de kostprijs is tot 2027 een extra stijging van de kosten onder andere voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden voorzien.

Bijlage 2: Toelichting advies Raad van State en nader rapport

De Raad van State heeft een advies uitgebracht met dictum b, dat wil zeggen dat zij adviseert om met een aantal opmerkingen rekening te houden alvorens het wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer. Naar aanleiding van het advies is een nader rapport opgesteld, waarin wordt ingegaan op de vier opmerkingen van de Raad van State. Hieronder volgt een samenvatting op de vier thema's.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie
[REDACTED]

1. Realiseerbaarheid en uitvoerbaarheid

De Afdeling geeft aan dat verduidelijking nodig is over welke inspanningen, uitgaande van de huidige situatie, nog moeten worden verricht door de eilanden zelf om te kunnen voldoen aan de voorgestelde kwaliteitseisen. Daarnaast vraagt de Afdeling waarom er niet voor is gekozen om het programma BES(t) 4 kids voorlopig nog voort te zetten, ook na inwerkingtreding van (delen van) het wetsvoorstel. Verder wil de Afdeling weten of de eilanden bij inwerkingtreding van de wet zelf in voldoende mate in staat zijn om kinderopvang te organiseren en in stand te houden die voldoet aan vergelijkbare eisen die aan de Europees Nederlandse kinderopvang worden gesteld.

Gelet op de vraag hoe realistisch en uitvoerbaar dit wetsvoorstel is, geeft de Afdeling in overweging om in ieder geval meer flexibiliteit voor de (afzonderlijke) eilanden in het voorstel in te bouwen met het oog op het voldoen aan de kwaliteitseisen. De Afdeling adviseert de realiseerbaarheid en de uitvoerbaarheid van het beoogde stelsel van kinderopvang in de toelichting toereikend te motiveren.

Reactie

Het kabinet onderschrijft de opmerking van de Afdeling dat de invoering van het stelsel een forse inspanning heeft gevergd en nog zal vergen, en is zich ervan bewust dat de ambities op het gebied van kinderopvang die met dit wetsvoorstel worden nagestreefd niet van de ene op de andere dag gerealiseerd kunnen worden. Het zal een proces van lange adem zijn. Het kabinet gaat ervan uit dat het grootste deel van de kinderopvangorganisaties tussen 2026 en 2030 zal voldoen aan de kwaliteitseisen die bij of krachtens dit wetsvoorstel zullen gaan gelden. Voor onderdelen van de kwaliteitseisen die logischerwijs meer tijd vergen – opleidings- en huisvestingseisen – wordt voorzien in een overgangsregeling dan wel latere inwerkingtreding.

2. Gastouderopvang

De Afdeling vindt de toegevoegde waarde van de regeling voor gastouderopvang vooralsnog te beperkt. Daarbij merkt de Afdeling op dat niet duidelijk is waarom is afgezien van de regeling zoals opgenomen in de consultatieversie van het wetsvoorstel. Ten slotte merkt de Afdeling op dat de verwachte effecten voor het aanbod van gastouderopvang van de voorgestelde regeling voor gastouderopvang onduidelijk blijven.

Reactie

Er zijn verschillende redenen waarom het kabinet de regeling voor gastouderopvang heeft opgenomen in het wetsvoorstel. Ten eerste wordt daarmee tegemoetgekomen aan de bestaande praktijk op Bonaire. Ten tweede hebben de openbare lichamen van Sint Eustatius en Saba aangegeven niet uit te sluiten dat gastouderopvang in de toekomst een oplossing kan bieden op het

eiland, bijvoorbeeld voor kinderen voor wie opvang in een kleine groep en huiselijke setting wenselijk is. Ten derde wordt hiermee, volgens het kabinetsprincipe *'comply or explain'*, aangesloten bij Europees Nederland, waar gastouderopvang ook mogelijk is. Tot slot kan gastouderopvang een bijdrage leveren aan het vergroten van het aanbod aan kinderopvangplekken. Om bovengenoemde redenen behoudt het kabinet de mogelijkheid van gastouderopvang op de eilanden.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie
[REDACTED]

3. Gegevensdeling

De Afdeling signaleert dat in het wetsvoorstel een grondslag ontbreekt voor het stellen van nadere regels over gegevensverwerking ten behoeve van de goede overdracht tussen kinderopvang en het basisonderwijs en wijst op het risico op inbreuk op de privacy. De Afdeling constateert daarnaast dat de gegevensbeschermingseffectbeoordeling ontbreekt en adviseert de uitkomsten van de beoordeling op te nemen in de toelichting. Tot slot wijst de Afdeling op de doorgifte van gegevens uit Europees Nederland aan partijen in Caribisch Nederland en andersom, waardoor niet alleen de Wet bescherming persoonsgegevens BES van toepassing is, maar ook de AVG (doorgifte derde landen). In het wetsvoorstel was dit gesignaleerd ten aanzien van het toezicht op de kwaliteit, maar de Afdeling stelt de vraag of dit ook niet voor meer onderdelen het geval is.

Reactie

Op advies van de Afdeling heeft het kabinet ten aanzien van artikel 2.15 een grondslag opgenomen om bij AMvB nadere regels hierover te stellen. In de AMvB zal worden gespecificeerd om welke gegevens het gaat. Gedacht wordt aan gegevens over de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden. Daarnaast zal worden gespecificeerd in welke gevallen gegevens worden verstrekt, de wijze van verstrekking van de gegevens, het elektronische gegevensverkeer en de daarbij te gebruiken infrastructuur, en de eisen die aan de gegevensverstrekking worden gesteld. Het uitgangspunt blijft dat gegevens alleen kunnen worden overgedragen met instemming van de ouder (artikel 2.15, derde lid). De Wet Bescherming Persoonsgegevens BES blijft van toepassing.

Voor de consultatieversie van het wetsvoorstel is in het najaar van 2020 een concept-gegevensbeschermingseffectbeoordeling opgesteld en verstuurd naar de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES en de Autoriteit Persoonsgegevens t.b.v. een uitvoeringstoets. Daarnaast hebben er in 2021 gesprekken plaatsgevonden met de uitvoeringsorganisatie, de Inspectie van het Onderwijs en de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES om de risico's en beheersmaatregelen ten aanzien van privacy schending in kaart te brengen. Op basis van die gesprekken en de verdere uitwerking van het wetsvoorstel is de gegevensbeschermingseffectbeoordeling geactualiseerd. De uitkomsten van de geactualiseerde gegevensbeschermingseffectbeoordeling die in deze fase van de implementatie vooral gericht zijn op het in kaart brengen van de risico's zijn opgenomen in de memorie van toelichting.

Ten aanzien van de doorgifte van gegevens derde landen is toegelicht dat dit niet aan de orde is met betrekking tot de kinderopvangvergoeding omdat in praktijk de RCN Unit SZW deze taak zal uitvoeren in plaats van de minister. De RCN Unit SZW valt niet onder het materiële toepassingsbereik van de AVG. De

gegevensverstrekking van de Inspectie van het Onderwijs aan het bestuurscollege in de situatie dat de Inspectie adviseert om een kinderopvangorganisatie (tijdelijk) te sluiten valt wel onder het bereik van de AVG. De Inspectie van het Onderwijs en het bestuurscollege zullen gebruikmaken van de bestaande afspraken en systemen in het kader waarbij persoonsgegevens vanuit Europees Nederland door de Inspectie en het bestuurscollege worden verwerkt in Caribisch Nederland.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

4. Experimenteerregeling

De Afdeling adviseert de noodzaak van een experimenteerregeling dragend te motiveren en deze anders niet in dit wetsvoorstel op te nemen. Mocht de regeling gehandhaafd blijven, dan zou een dergelijke regeling met meer waarborgen omgeven moeten zijn, dan thans voorgesteld.

Reactie

Het kabinet introduceert de experimenteerregeling in het wetsvoorstel in het kader van het principe 'comply or explain': de Wet kinderopvang in Europees Nederland bevat ook een experimenteerregeling en het kabinet ziet geen aanleiding om hier voor Caribisch Nederland van af te wijken.

Het kabinet acht de experimenteerregeling bovendien wenselijk, omdat een experimenteerregeling het mogelijk maakt om – indien nodig – mogelijke aanpassingen in de regelgeving in de praktijk te toetsen, ook op een ander moment dan het evaluatiemoment na vier jaar. Aangezien het wetsvoorstel een omvangrijk stelsel betreft, acht het kabinet de kans aanwezig dat het wenselijk is om via een experiment mogelijke aanpassingen te toetsen. Inzichten van een mogelijk experiment zouden bovendien meegenomen kunnen worden bij de evaluatie.

Daarnaast maakt de experimenteerregeling het mogelijk om in Caribisch Nederland deel te nemen aan experimenten die in Europees Nederland worden geïnitieerd.

Het kabinet is het met de Afdeling eens dat de regeling met het oog op rechtszekerheid en rechtsgelijkheid met meer waarborgen omgeven moet zijn. Het kabinet heeft daarom het volgende aangepast in het wetsvoorstel. Allereerst is het doel van een experiment nader gespecificeerd en in de regeling opgenomen. De mogelijke doelen zijn 1) het verbeteren van de kwaliteit, 2) de kwaliteitseisen aangaande de huisvesting beter aan laten sluiten op de Caribische context, 3) het versoepelen van de doorstroom naar en samenwerking met het basisonderwijs, en 4) het efficiënter inrichten van het financieringsstelsel. Ten tweede is aan de experimenteerregeling een evaluatiebepaling toegevoegd.

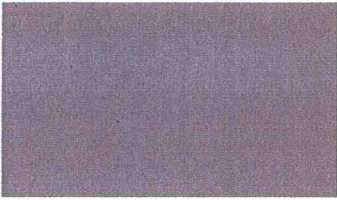
Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Het wetsvoorstel	Doorgeleiden naar Kabkon	
2	Nader Rapport	Doorgeleiden naar Kabkon	

3	Advies van de Afdeling advisering v.d. Raad van State	Doorgeleiden naar Kabkon
4	Het wetsvoorstel zoals voorgelegd aan de Raad van State	Doorgeleiden naar Kabkon
5	Openbaarmaking nota's	Doorgeleiden naar Kabkon

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

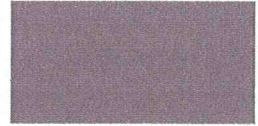

Minister heeft geleed (10/2)
min APP

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

g-2

TER BESLISSING

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

Uiterlijk bij

Bijlage(n)
6

Aan Minister van SZW en Minister voor APP

nota

Indienen wetsvoorstel KO BES Tweede Kamer

Aanleiding

Bijgevoegd vindt u het wetsvoorstel Kinderopvang BES (hierna Wko BES) dat bij uw goedkeuren door de Koning zal worden aangeboden aan de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel is aangepast naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State (dictum B). Daarnaast is het wetsvoorstel bij gelegenheid van het nader rapport aangepast naar aanleiding van het coalitieakkoord en zijn een aantal andere, niet-ingrijpende wijzigingen doorgevoerd.

Bij de nota treft u ook het nader rapport aan dat is opgesteld naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering. In deze nota informeren we u over de wijzigingen.

Daarnaast is een aantal nota's bijgevoegd dat met het versturen van het wetsvoorstel openbaar wordt gemaakt.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de volgende aanpassingen in het wetsvoorstel;
 - a. Naar aanleiding van het coalitieakkoord:
 - Een inkomensonafhankelijke kinderopvangvergoeding invoeren, op zijn vroegst per 2025. Het percentage hiervan zal 96% zijn, vast te leggen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur.
 - Inning van de ouderbijdrage door de kinderopvangorganisaties (en niet door de RCN-Unit SZW).
 - b. Naar aanleiding van het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State zijn de artikelen aangepast en is de memorie van toelichting op een aantal plaatsen aangevuld of verduidelijkt. De belangrijkste aanpassingen betreffen:
 - Verlengen van het programma BES(t) 4 kids tot in elk geval december 2028 om de kinderopvangorganisaties te ondersteunen bij de implementatie van de wet (past binnen het budgettaire kader).
 - Het opnemen van verschillende artikelen en (wijzigingen in) artikelen met het oog op de inrichting en financiering van een structuur voor opvang van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Dit komt in de plaats van de beknopte delegatiegrondslag voor de zorgstructuur in het

wetsvoorstel zoals dat aan de Afdeling advisering was voorgelegd.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie
[REDACTED]

- In afwijking van Europees Nederland het financieren van plusopvanggroepen voor opvang van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Voor de financiering¹ en de uitvoering van de zorgstructuur inclusieve kinderopvang is in afwachting van de definitieve inrichting en het kostprijsonderzoek voorlopig een bedrag van € 838.000 gereserveerd (past binnen het budgettaire kader);
 - Verduidelijken van de rol van gastouders in het stelsel.
 - Verduidelijken van de doelen van het experimenteerartikel en toevoegen van een evalueerbepaling.
 - Gegevensdeling: er vindt geen uitwisseling van persoonlijke gegevens naar Europees Nederland plaats vanuit de eilanden.
2. Als MAPP, MSZW, MPVO, staatssecretaris VWS en staatssecretaris BZK hebben ingestemd, verzoeken we MAPP om de memorie van toelichting en het nader rapport, mede namens MPVO, te ondertekenen en ter indiening bij de TK aan het Kabinet van de Koning te sturen.

Kernpunten

Wetsvoorstel KO BES en advies Raad van State

- De Wko BES is op 19 november 2021 in MR behandeld en voor advies aan de Raad van State voorgelegd.
- De Wko BES heeft tot doel om in Caribisch Nederland de kinderopvang structureel te verbeteren en voor ouders financieel toegankelijk te maken en te houden. Bij de inrichting van het wetsvoorstel is rekening gehouden met de omstandigheden in Caribisch Nederland (sociaaleconomische factoren, ontwikkelingsachterstanden van veel kinderen, de kleine schaal van de eilanden).
- Het stelsel richt zich op de ontwikkeling van het kind en gaat uit van een integrale aanpak voor alle kinderen, ook van ouders die niet werken en voor kinderen die een extra ondersteuningsbehoefte hebben. De kinderopvang wordt direct gefinancierd. Ouders hoeven alleen de ouderbijdrage te betalen aan de kinderopvangorganisatie. In bijlage 1 is een samenvatting van de belangrijkste onderdelen van het wetsvoorstel opgenomen.
- De Raad van State heeft een advies uitgebracht met dictum b, dat wil zeggen dat zij adviseert om met een aantal opmerkingen rekening te houden alvorens het wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer. De belangrijkste onderdelen van het advies zijn hierna toegelicht en daarbij is aangegeven tot welke wijzigingen dit in het wetsvoorstel heeft geleid. Ten opzichte van de versie van het wetsvoorstel dat aan de Afdeling advisering van de Raad van State is voorgelegd, zijn – samengevat – de volgende wijzigingen doorgevoerd.

Wijzigingen n.a.v. advies Raad van State (zie ook bijlage 2)

Realiseerbaarheid en uitvoerbaarheid

- De belangrijkste opmerking van de Raad van State heeft betrekking op de realiseerbaarheid en de uitvoerbaarheid.

¹ Hierbij gaat het om zowel het financieren van plusopvanggroepen als de organisaties – zoals het Expertisecentrum Onderwijs en Zorg (EOZ) – die extra taken krijgen in het kader van de zorgstructuur.

- De Afdeling wil meer verduidelijking ten aanzien van de realiseerbaarheid van het wetsvoorstel. Het gaat dan onder meer of de eilanden bij inwerkingtreding van de wet zelf in voldoende mate in staat zijn om kinderopvang te organiseren en in stand te houden en welke inspanningen nodig zijn om te kunnen voldoen aan de voorgestelde kwaliteitseisen. Daarnaast vraagt de Afdeling waarom er niet voor is gekozen om het programma BES(t) 4 kids voorlopig nog voort te zetten.
- In het nader rapport is opgenomen dat de invoering van het stelsel een forse inspanning heeft gevergd en nog zal vergen. Het zal een proces van lange adem zijn. Het kabinet gaat ervan uit dat het grootste deel van de kinderopvangorganisaties tussen 2026 en 2030 zal voldoen aan de kwaliteitseisen die bij of krachtens dit wetsvoorstel zullen gaan gelden. Voor onderdelen van de kwaliteitseisen die logischerwijs meer tijd vergen – opleidings- en huisvestingseisen – wordt voorzien in een overgangsregeling dan wel latere inwerkingtreding.
- Naar aanleiding van deze opmerking is in hoofdstuk 2 van de memorie van toelichting de stand van zaken m.b.t. de implementatie van de kwaliteitseisen² nader toegelicht en is in hoofdstuk 14 aangekondigd dat het programma BES(t) 4 kids tot en met 2028 zal worden verlengd.
- De nadere regels die bij of krachtens AMvB zullen worden gesteld aangaande opleidings- en huisvestingseisen zullen later in werking laten treden. Dit type eisen vergt immers een meerjarige investering van de kinderopvangorganisaties. Daarnaast zal de Inspectie van het Onderwijs werken met stimulerend toezicht en herstelopdrachten. De bestuurscolleges zullen de kinderopvangorganisaties ondersteunen en begeleiden. In overleg met de openbare lichamen zal worden bekeken wat het goede moment is om de regels van kracht te laten worden.
- Daarnaast is beargumenteerd waarom ook in Caribisch Nederland gastouderopvang mogelijk zou moeten zijn: het voorziet in een behoefte en kan een belangrijke rol vervullen bij kinderen die meer baat hebben bij klein(ere) groepen.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

Gegevensdeling

- In het wetsvoorstel is een grondslag opgenomen om bij AMvB nadere regels te stellen aan de gegevensdeling tussen kinderopvangorganisaties en scholen.
- In de Memorie van Toelichting is een paragraaf opgenomen met daarin een samenvatting van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

Zorg- en ondersteuningsstructuur

- Mede naar aanleiding van de opmerking van de Afdeling over de realiseerbaarheid en uitvoerbaarheid is het wetsvoorstel op één onderdeel aangepast, namelijk het streven naar inclusieve kinderopvang. De summiere manier waarop dat in het wetsvoorstel werd beschreven kon onbedoeld de indruk wekken dat iedere kinderopvangorganisatie plek zou moeten kunnen bieden aan kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Daar waar in Europees Nederland kinderopvangorganisaties geregeld een eigen pedagoog in dienst hebben, is dat in Caribisch Nederland, mede door de vaak kleine organisatieomvang, niet het geval. Daarom is het in Caribisch Nederland van belang dat kinderopvangorganisaties hierin extern worden ondersteund en dat

² In 2020 zijn op ieder eiland een Eilandsverordening Kinderopvang van kracht geworden, met daarin kwaliteitseisen die al in belangrijke mate overeen komen met de eisen in dit wetsvoorstel.

er voor kinderen met een zwaardere ondersteuningsbehoefte opvangplekken worden gerealiseerd waar de juiste expertise aanwezig is. In nauw contact met de eilanden is het wetsvoorstel daarom uitgebreid met de basis voor een gelaagde ondersteuningsstructuur, waarmee het kinderopvangstelsel in zijn geheel zo inclusief mogelijk is (zie paragraaf 5.3.1 in de memorie van toelichting).

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

- Er is op hoofdlijnen het volgende aangevuld: vergunningverlening voor de exploitatie van een plusopvang³, een delegatiegrondslag om aanvullende kwaliteitseisen te stellen voor plusopvang, taken voor de expertisecentra onderwijszorg binnen de ondersteuningsstructuur, aanvullende financiering van houders/gastouders voor plusopvang en grondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens, waaronder gezondheidsgegevens.
- Hiermee kijken we af van Europees Nederland waar plusopvang in de meeste gevallen gefinancierd wordt door de gemeenten (uit jeugdhulpmiddelen). Omdat deze financieringsbron ontbreekt, er geen andere voorzieningen zijn op de eilanden en vanwege de Caribische context (armoede, multiproblematiek) stellen we voor om plusopvang via het wetsvoorstel af te bakenen en te financieren.
- Voor de verwerking van gezondheidsgegevens is aangesloten bij de grondslag in de Wet bescherming persoonsgegevens BES voor hulpverleners, instellingen of voorzieningen voor gezondheidszorg of maatschappelijke dienstverlening. Deze grondslag biedt naar onze inschatting ruimte om kinderopvangorganisaties hieronder te scharen. Hierover is informeel gesproken met de Commissie bescherming persoonsgegevens BES, die de ruimte in dat contact bevestigd.

Experimenteerartikel

- In het experimenteerartikel zijn de doelen van een mogelijk experiment nader gespecificeerd, en er is een evaluatiebepaling aan het artikel toegevoegd.

Wijzigingen n.a.v. coalitieakkoord

- Zoals eerder met MSZW en MAPP is afgestemd is in het wetsvoorstel een inkomensonafhankelijke kinderopvangvergoeding opgenomen. Daarnaast bevat het wetsvoorstel de mogelijkheid om de hoogte van de kinderopvangvergoeding⁴ bij of krachtens AMvB vast te stellen. In lijn met het coalitieakkoord zal deze naar verwachting in 2025 op 96% van de kostprijs worden vastgesteld, zodat de ouderbijdrage 4% bedraagt.
- In het wetsvoorstel is aangepast dat de kinderopvangorganisaties de ouderbijdrage innen. In de vorige versie van het wetsvoorstel was vanwege de inkomensstoetsing en een mogelijke verrekening met de kinderbijslag opgenomen, dat de ouderbijdrage centraal zou worden geïnd door de RCN-unit SZW. Nu er een inkomensonafhankelijke ouderbijdrage van 4% wordt vastgesteld, is het niet nodig om de bestaande praktijk te wijzigen, namelijk inning door de kinderopvangorganisatie.
- Het openbaar lichaam krijgt de bevoegdheid om in het kader van het lokale armoedebeleid de ouderbijdrage te vergoeden voor ouders die daar niet de

³ Onder plusopvang wordt verstaan kinderopvang die valt onder dit wetsvoorstel en waar extra zorg en ondersteuning wordt geboden aan kinderen die dat nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege een verstandelijke of fysieke handicap, ontwikkelachterstand of gedragsproblemen.

⁴ Er loopt op dit moment een kostprijsonderzoek, op basis waarvan de kostprijs zal worden bepaald waarover de kinderopvangvergoeding wordt berekend.

financiële draagkracht voor hebben. De voorwaarden voor die betaling dienen bij eilandsbesluit te worden vastgelegd. In de memorie van toelichting is beschreven dat dit gebeurt in het kader van het lokale armoedebeleid. Door het in te kaderen in een eilandsbesluit en het lokale armoedebeleid is die mogelijkheid begrensd tot de groep ouders die in armoede leeft. Op deze manier wordt voorkomen dat via deze weg alsnog gratis kinderopvang wordt ingevoerd. Naar inschatting gaat het dan om 25% van de kinderen. Dit is binnen het beschikbare budget opgevangen.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie
[REDACTED]

Budgettaire inpasbaarheid

- Op basis van de huidige inzichten is het budget op de begroting van SZW toereikend om het wetsvoorstel uit te voeren. Op dit moment loopt de derde fase van het kostprijsonderzoek naar de kosten van de kinderopvang. De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar 2023 verwacht. Daarbij geldt dat de huidige budgettaire kaders (inclusief reguliere loon- en prijsbijstelling) voor het wetsvoorstel uitgangspunt blijven voor de financiering.
- In de ramingen voor de kosten van het wetsvoorstel is rekening gehouden met een verbetering van de arbeidsvoorwaarden van de medewerkers in de kinderopvang in lijn met de verwachte verhoging van het wettelijk minimumloon in Caribisch Nederland (aanneمة dat verhoging wettelijk minimumloon voor 70% doorwerkt in totale loonkosten). Dat is belangrijk om goed opgeleide medewerkers te krijgen.

Tijdpad wetsvoorstel en proces AMvB

- Het streven is om het wetsvoorstel gefaseerd in werking te laten treden: de kwaliteitseisen en het toezichts- en handavingsstelsel op zijn vroegst met ingang van 1 januari 2024 en het financieringsstelsel waarschijnlijk met ingang van 1 januari 2025.
- Er wordt momenteel gewerkt aan een AMvB met daarin onder meer een nadere specificering van de kwaliteitseisen.
- Er zal ook nog een AMvB worden opgesteld waarin het financieringsstelsel nader wordt geregeld. In die AMvB wordt onder andere de hoogte van de kinderopvangvergoeding vastgelegd. Deze zal gelijktijdig met het financieringsdeel in werking treden.
- Met de inwerkingtreding van het financieringsstelsel wordt tevens de reductiedoelstelling die voor de kostenpost kinderopvang in het ijkpunt sociaal minimum is opgenomen structureel verankerd.

Vervolgproces

- Er is medebetrokkenheid van de bewindslieden betrokken bij het programma BES(t) 4 kids (MSZW, MAPP, MPVO, Stas VWS, Stas BZK). De voordracht voor het advies van de Raad van State was mede namens de ambtsvoorganger van de MPVO. Dit betekent dat het nader rapport en de memorie van toelichting mede namens de MPVO zullen worden ondertekend. De overige bewindslieden worden verzocht hun instemming te geven met het verzenden van het wetsvoorstel naar de Tweede Kamer.
- Het wetsvoorstel wordt parallel aan alle bewindslieden tegelijkertijd aangeboden. Op het moment dat zij akkoord gaan, zullen de memorie van toelichting en het nader rapport ter ondertekening aan MAPP worden aangeboden.

Bijlage 1: Kern van het wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel bestaat uit drie hoofdonderdelen: een kwaliteitskader, een toezichts- en handhavingssysteem en een financieringssysteem. Het wetsvoorstel bevat ook wijzigingsvoorstellen voor de Wet primair onderwijs BES (WPO BES), om de aansluiting en samenwerking tussen de kinderopvang en het primair onderwijs te versterken.
- Belangrijke elementen in het stelsel in Caribisch Nederland zijn:
 - Het stelsel gaat uit van de ontwikkeling van het kind. Het is de ambitie om een integrale opvangvoorziening voor alle kinderen in Caribisch Nederland te realiseren. Ook voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Het gaat uit van inclusieve kinderopvang.
 - Het aanbod van de dagopvang moet op termijn voor alle kinderen op het niveau van de eisen die aan voorschoolse educatie worden gesteld. Dit programma wordt doorgetrokken naar de eerste groepen van het basisonderwijs.
 - Er is sprake van directe financiering. De inning van de ouderbijdrage wordt door de kinderopvangorganisatie zelf gedaan. Er wordt geen arbeidseis gesteld (behalve ten aanzien van flexibele opvang = nacht- en weekendopvang)⁵.
 - Zowel de dagopvang (0-4 jaar) als de buitenschoolse opvang (4-12 jaar) zullen een integraal stimulerend activiteitenprogramma moeten aanbieden. Dat heeft sterke overeenkomsten met het concept van School en omgeving ('rijke schooldag').
- De Inspectie van het Onderwijs zal verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en is daarom nauw betrokken geweest bij het vormgeven van het toezichtstelsel. De inspectie heeft aangegeven dat het realistisch is te verwachten dat de meerderheid van de kinderopvangorganisaties het gevraagde wettelijke niveau in 2026-2023 kan realiseren.
- De verwachting is dat de ambities binnen het beschikbare budget gerealiseerd zullen worden.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

In hoofdstuk 3 van de memorie van toelichting staan de hoofdlijnen van het wetsvoorstel uitgebreid beschreven. Hieronder worden de belangrijkste elementen kort toegelicht.

Kwaliteit

- Het kwaliteitskader bevat kwaliteitseisen op hoofdlijnen met de mogelijkheid om over verschillende eisen in lagere regelgeving nadere regels te stellen.
- De eis aan houders van kindercentra en gastouders over het bieden van verantwoorde kinderopvang zou in zekere zin gezien kunnen worden als overkoepelende kwaliteitseis. Ten opzichte van Europees Nederland is aan de definitie van verantwoorde kinderopvang toegevoegd dat de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele vaardigheden spelenderwijs en doelgericht moet worden gestimuleerd. De reden hiervoor zijn de specifieke omstandigheden in Caribisch Nederland. Er is veel armoede en kinderen hebben een groot risico op onderwijsachterstanden,

⁵ In tegenstelling tot Europees Nederland is flexibele opvang in het kader van deze wet gedefinieerd als kinderopvang in de avond/nachten en in het weekend. Subsidiering van deze opvang is alleen voor werkenden toegestaan en de hoogte van de ouderbijdrage zal in overeenstemming met het openbaar lichaam worden vastgesteld.

mede doordat kinderen geen goed Nederlands spreken en het opleidingsniveau van ouders doorgaans laag is.

- Het wetsvoorstel bevat ook een wijzigingsvoorstel voor de Wet primair onderwijs BES, om een doorlopende ontwikkel- en leerlijn te creëren tussen de kinderopvang en het basisonderwijs. Belangrijkste wijziging is de verplichting voor de basisscholen om in groep 1 en 2 een programma voor vroegschoolse educatie te gebruiken, zodat het aanbod van de kinderopvang en de scholen op elkaar is afgestemd. Daarmee is de overstap voor kinderen zo klein mogelijk.
- De andere eisen komen nagenoeg overeen met de eisen die in Europees Nederland gelden (zoals de verplichting van een Verklaring Omtrent het Gedrag en het schriftelijk vastleggen van het pedagogische en veiligheids- en gezondheidsbeleid).

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

Toezicht op de kwaliteit

- De Inspectie van het Onderwijs zal verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van het toezicht op de kwaliteit. Het wetsvoorstel bevat een aanwijzingsbepaling om de inspectie als toezichthouder aan te wijzen.
- Naast de inspectie zullen ook lokale inspecteurs worden aangewezen die onder verantwoordelijkheid van de inspectie enkele toezichtstaken kunnen uitvoeren.
- De inspectie krijgt op basis van het wetsvoorstel handhavingsinstrumenten tot haar beschikking, die zij toepast in mandaat, namens de Minister voor APP.

Financieringsstelsel

- De kinderopvangvergoeding wordt in (zo mogelijk in stappen) bij of krachtens maatregel van bestuur verhoogd naar 96%. Deze vergoeding wordt rechtstreeks aan de kinderopvangorganisatie uitgekeerd (directe financiering). Het is het voornemen dat RCN-Unit SZW deze taak gaat vervullen.
- De definitieve bepaling van de vergoeding zal plaatsvinden op basis van een onafhankelijk onderzoek naar de kostprijs in 2022/2023 en de onderliggende factoren. Daarmee ligt ook de hoogte van de ouderbijdrage vast.
- Ouders betalen (inkomensonafhankelijk) 4% van de kosten voor kinderopvang. Daarmee worden de kosten die ouders maken voor kinderopvang substantieel minder.
- De verwachting is dat de ouderbijdrage structureel (vanaf 2027)⁶ tussen \$20 en \$25 per maand voor de dagopvang en tussen \$15 en \$20 per maand voor de buitenschoolse opvang gaat bedragen.
- De hoogte van de ouderbijdrage van 4% zal gelijktijdig met Europees Nederland inwerking treden, zoals nu is voorzien op 1 januari 2025.
- De ouderbijdrage zal jaarlijks in lijn met de aanpassing via een bij of krachtens algemene maatregel van bestuur uit te werken indexatiebepaling van de kinderopvangvergoeding, worden aangepast.
- Omdat de ouderbijdrage nog maar een beperkt bedrag zal zijn, int de kinderopvangorganisatie – conform de huidige situatie – de ouderbijdrage.

⁶ In de raming van de ontwikkeling van de kostprijs is tot 2027 een extra stijging van de kosten onder andere voor verbetering van de arbeidsvoorwaarden voorzien.

Bijlage 2: Toelichting advies Raad van State en nader rapport

De Raad van State heeft een advies uitgebracht met dictum b, dat wil zeggen dat zij adviseert om met een aantal opmerkingen rekening te houden alvorens het wetsvoorstel wordt ingediend bij de Tweede Kamer. Naar aanleiding van het advies is een nader rapport opgesteld, waarin wordt ingegaan op de vier opmerkingen van de Raad van State. Hieronder volgt een samenvatting op de vier thema's.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

1. Realiseerbaarheid en uitvoerbaarheid

De Afdeling geeft aan dat verduidelijking nodig is over welke inspanningen, uitgaande van de huidige situatie, nog moeten worden verricht door de eilanden zelf om te kunnen voldoen aan de voorgestelde kwaliteitseisen. Daarnaast vraagt de Afdeling waarom er niet voor is gekozen om het programma BES(t) 4 kids voorlopig nog voort te zetten, ook na inwerkingtreding van (delen van) het wetsvoorstel. Verder wil de Afdeling weten of de eilanden bij inwerkingtreding van de wet zelf in voldoende mate in staat zijn om kinderopvang te organiseren en in stand te houden die voldoet aan vergelijkbare eisen die aan de Europees Nederlandse kinderopvang worden gesteld.

Gelet op de vraag hoe realistisch en uitvoerbaar dit wetsvoorstel is, geeft de Afdeling in overweging om in ieder geval meer flexibiliteit voor de (afzonderlijke) eilanden in het voorstel in te bouwen met het oog op het voldoen aan de kwaliteitseisen. De Afdeling adviseert de realiseerbaarheid en de uitvoerbaarheid van het beoogde stelsel van kinderopvang in de toelichting toereikend te motiveren.

Reactie

Het kabinet onderschrijft de opmerking van de Afdeling dat de invoering van het stelsel een forse inspanning heeft gevergd en nog zal vergen, en is zich ervan bewust dat de ambities op het gebied van kinderopvang die met dit wetsvoorstel worden nagestreefd niet van de ene op de andere dag gerealiseerd kunnen worden. Het zal een proces van lange adem zijn. Het kabinet gaat ervan uit dat het grootste deel van de kinderopvangorganisaties tussen 2026 en 2030 zal voldoen aan de kwaliteitseisen die bij of krachtens dit wetsvoorstel zullen gaan gelden. Voor onderdelen van de kwaliteitseisen die logischerwijs meer tijd vergen – opleidings- en huisvestingseisen – wordt voorzien in een overgangsregeling dan wel latere inwerkingtreding.

2. Gastouderopvang

De Afdeling vindt de toegevoegde waarde van de regeling voor gastouderopvang vooralsnog te beperkt. Daarbij merkt de Afdeling op dat niet duidelijk is waarom is afgezien van de regeling zoals opgenomen in de consultatieversie van het wetsvoorstel. Ten slotte merkt de Afdeling op dat de verwachte effecten voor het aanbod van gastouderopvang van de voorgestelde regeling voor gastouderopvang onduidelijk blijven.

Reactie

Er zijn verschillende redenen waarom het kabinet de regeling voor gastouderopvang heeft opgenomen in het wetsvoorstel. Ten eerste wordt daarmee tegemoetgekomen aan de bestaande praktijk op Bonaire. Ten tweede hebben de openbare lichamen van Sint Eustatius en Saba aangegeven niet uit te sluiten dat gastouderopvang in de toekomst een oplossing kan bieden op het

eiland, bijvoorbeeld voor kinderen voor wie opvang in een kleine groep en huiselijke setting wenselijk is. Ten derde wordt hiermee, volgens het kabinetsprincipe *'comply or explain'*, aangesloten bij Europees Nederland, waar gastouderopvang ook mogelijk is. Tot slot kan gastouderopvang een bijdrage leveren aan het vergroten van het aanbod aan kinderopvangplekken. Om bovengenoemde redenen behoudt het kabinet de mogelijkheid van gastouderopvang op de eilanden.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

3. Gegevensdeling

De Afdeling signaleert dat in het wetsvoorstel een grondslag ontbreekt voor het stellen van nadere regels over gegevensverwerking ten behoeve van de goede overdracht tussen kinderopvang en het basisonderwijs en wijst op het risico op inbreuk op de privacy. De Afdeling constateert daarnaast dat de gegevensbeschermingseffectbeoordeling ontbreekt en adviseert de uitkomsten van de beoordeling op te nemen in de toelichting. Tot slot wijst de Afdeling op de doorgifte van gegevens uit Europees Nederland aan partijen in Caribisch Nederland en andersom, waardoor niet alleen de Wet bescherming persoonsgegevens BES van toepassing is, maar ook de AVG (doorgifte derde landen). In het wetsvoorstel was dit gesignaleerd ten aanzien van het toezicht op de kwaliteit, maar de Afdeling stelt de vraag of dit ook niet voor meer onderdelen het geval is.

Reactie

Op advies van de Afdeling heeft het kabinet ten aanzien van artikel 2.15 een grondslag opgenomen om bij AMvB nadere regels hierover te stellen. In de AMvB zal worden gespecificeerd om welke gegevens het gaat. Gedacht wordt aan gegevens over de ontwikkeling van kinderen op het gebied van taal, rekenen, motoriek en socialemotionele vaardigheden. Daarnaast zal worden gespecificeerd in welke gevallen gegevens worden verstrekt, de wijze van verstrekking van de gegevens, het elektronische gegevensverkeer en de daarbij te gebruiken infrastructuur, en de eisen die aan de gegevensverstrekking worden gesteld. Het uitgangspunt blijft dat gegevens alleen kunnen worden overgedragen met instemming van de ouder (artikel 2.15, derde lid). De Wet Bescherming Persoonsgegevens BES blijft van toepassing.

Voor de consultatieversie van het wetsvoorstel is in het najaar van 2020 een concept-gegevensbeschermingseffectbeoordeling opgesteld en verstuurd naar de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES en de Autoriteit Persoonsgegevens t.b.v. een uitvoeringstoets. Daarnaast hebben er in 2021 gesprekken plaatsgevonden met de uitvoeringsorganisatie, de Inspectie van het Onderwijs en de Commissie Bescherming Persoonsgegevens BES om de risico's en beheersmaatregelen ten aanzien van privacy schending in kaart te brengen. Op basis van die gesprekken en de verdere uitwerking van het wetsvoorstel is de gegevensbeschermingseffectbeoordeling geactualiseerd. De uitkomsten van de geactualiseerde gegevensbeschermingseffectbeoordeling die in deze fase van de implementatie vooral gericht zijn op het in kaart brengen van de risico's zijn opgenomen in de memorie van toelichting.

Ten aanzien van de doorgifte van gegevens derde landen is toegelicht dat dit niet aan de orde is met betrekking tot de kinderopvangvergoeding omdat in praktijk de RCN Unit SZW deze taak zal uitvoeren in plaats van de minister. De RCN Unit SZW valt niet onder het materiële toepassingsbereik van de AVG. De

gegevensverstrekking van de Inspectie van het Onderwijs aan het bestuurscollege in de situatie dat de inspectie adviseert om een kinderopvangorganisatie (tijdelijk) te sluiten valt wel onder het bereik van de AVG. De Inspectie van het Onderwijs en het bestuurscollege zullen gebruikmaken van de bestaande afspraken en systemen in het kader waarbij persoonsgegevens vanuit Europees Nederland door de Inspectie en het bestuurscollege worden verwerkt in Caribisch Nederland.

Datum
5 januari 2023

Onze referentie

4. Experimenteerregeling

De Afdeling adviseert de noodzaak van een experimenteerregeling dragend te motiveren en deze anders niet in dit wetsvoorstel op te nemen. Mocht de regeling gehandhaafd blijven, dan zou een dergelijke regeling met meer waarborgen omgeven moeten zijn, dan thans voorgesteld.

Reactie

Het kabinet introduceert de experimenteerregeling in het wetsvoorstel in het kader van het principe 'comply or explain': de Wet kinderopvang in Europees Nederland bevat ook een experimenteerregeling en het kabinet ziet geen aanleiding om hier voor Caribisch Nederland van af te wijken.

Het kabinet acht de experimenteerregeling bovendien wenselijk, omdat een experimenteerregeling het mogelijk maakt om – indien nodig – mogelijke aanpassingen in de regelgeving in de praktijk te toetsen, ook op een ander moment dan het evaluatiemoment na vier jaar. Aangezien het wetsvoorstel een omvangrijk stelsel betreft, acht het kabinet de kans aanwezig dat het wenselijk is om via een experiment mogelijke aanpassingen te toetsen. Inzichten van een mogelijk experiment zouden bovendien meegenomen kunnen worden bij de evaluatie.

Daarnaast maakt de experimenteerregeling het mogelijk om in Caribisch Nederland deel te nemen aan experimenten die in Europees Nederland worden geïnitieerd.

Het kabinet is het met de Afdeling eens dat de regeling met het oog op rechtszekerheid en rechtsgelijkheid met meer waarborgen omgeven moet zijn. Het kabinet heeft daarom het volgende aangepast in het wetsvoorstel. Allereerst is het doel van een experiment nader gespecificeerd en in de regeling opgenomen. De mogelijke doelen zijn 1) het verbeteren van de kwaliteit, 2) de kwaliteitseisen aangaande de huisvesting beter aan laten sluiten op de Caribische context, 3) het versoepelen van de doorstroom naar en samenwerking met het basisonderwijs, en 4) het efficiënter inrichten van het financieringsstelsel. Ten tweede is aan de experimenteerregeling een evaluatiebepaling toegevoegd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Het wetsvoorstel	Doorgeleiden naar Kabkon	
2	Nader Rapport	Doorgeleiden naar Kabkon	

3	Advies van de Afdeling advisering v.d. Raad van State	Doorgeleiden naar Kabkon	Datum 5 januari 2023
4	Het wetsvoorstel zoals voorgelegd aan de Raad van State	Doorgeleiden naar Kabkon	Onze referentie [REDACTED]
5	Openbaarmaking nota's	Doorgeleiden naar Kabkon	